

LÄS-EN-FILM

Hur läser vi en film?

HUR LÄSER VI EN FILM?

Syftet med häftet är att ge idéer kring hur vi, utifrån det vidgade textbegreppet, kan använda olika medier för att förmedla en och samma historia. Det handlar inte bara om att förmedla, utan lika viktigt är det att få insikt i hur vi tar till oss det som andra berättar beroende på hur det framförs.

Använd stort och mycket!

Häftet är ett sätt att inspirera hur du kan jobba med läs en film-lådorna. Du kan med fördel använda tipsen på alla filmer och böcker. Det finns många användbara tips - det här är bara några godbitar!

Funderingar?

Ibland är det en fördel att börja med filmen och ibland med boken. Det finns de som har svårigheter med att läsa en lång text och få behållning av det och då kan filmen inspirera till läsning i förlängningen. Några har kanske redan sett filmen? Det är också intressant att se hur man uppfattar berättelsen beroende på om man har läst boken eller sett filmen först. Det viktigaste är att få "känna" upplevelsen av berättelsen vilket en del gör bättre genom att läsa boken och andra genom att se filmen.

Jämför filmen med boken

Vad tycker du om historiens huvudhandling?
Vilka händelser berör dig mest?
Hur påverkar berättelsen dig?
Vad berättar filmen och vad berättar boken?
Vilka likheter och skillnader finns det mellan boken och filmen?

Gör en egen tidsaxel

Ett sätt att åskådliggöra skillnader mellan bok och film kan vara att göra en tidsaxel. Med tidsaxeln kan vi "bildmässigt" jämföra vilka händelser som finns med i filmen respektive boken. Vi kan också se om händelserna kommer i samma ordning i boken som i filmen. När ni gjort tidsaxeln blir det naturligt att fundera på varför det är skillnader mellan att berätta med film eller att berätta med bok.

Jämför en och samma händelse

Fundera på varför det ofta är skillnader mellan en och samma händelse i boken och filmen. Man kan fundera på hur en bok blir till? En bok görs ofta av en och samma person. En film bygger många gånger på en bok som någon annan har gjort och dessutom är flera personer inblandade i skapandet av en film. En film är begränsad av tid, en bok har ofta inte samma begränsningar. Filmen berättar med rörlig bild, ljus och ljud. Boken berättar med skriven text.

Fick du någon egen bild av i vilken miljö händelsen utspelade sig i när du läste boken? I filmen är det näst intill omöjligt att undgå i vilken miljö händelserna utspelade sig i eftersom bilderna ger oss miljön.

Vilka fördelar finns det med att berätta med film och berätta med en bok?

Läsförståelse

På samma sätt som att läsförståelse används för att förstå en text budskap och innehåll kan vi använda samma strategier för att förstå en films budskap och innehåll. Det finns en variation av strategier, och du kan med fördel kombinera flera då elever har olika behov. En viktig del i läsförståelsen är att samtala. Genom samtalet blir eleven medveten och måste sätta ord på sina tankar. Man får också en större inblick i andras reflektioner som kan ge tolkningen av en films budskap mer varierad och innehållsrik.

På raderna

På raderna är en strategi där ni först samtalar och ställer frågor på raderna vilket är mer faktabaserat - vilken årstid var det? etc. Mellan raderna är nästa steg där ni samtalar och ställer frågor om det som inte direkt är uttalat i filmen eller boken, men som ändå spelar stor roll. Sista steget är bortom raderna där det är begrepp och egna erfarenheter som tas upp. Kan du känna igen dig i handlingen? Kanske du kan relatera till någon händelse i andra delar av världen eller till någon du känner?

RT-modellen

Kan användas på de allra flesta filmer och böcker.

1. Förutspå - vad tror du att det kommer handla om? Ge eleverna en förförståelse för handlingen.
2. Ställ frågor - inspireras gärna av På raderna.
3. Reda ut - här reder ni ut svåra och komplicerade begrepp i handlingen. Det kan också vara samtal om det som inte har något tydligt svar.
4. Sammanfatta - ge eleverna möjlighet till att sammanfatta handlingen.

EPA - enskilt, par och alla

Det här är en traditionell samtalsmodell som är väl applicerbar i klassrummet och särskilt för nyanlända elever som får möjlighet att samla sina egna tankar, översätta dem, höra svenska och våga prata i grupp.

Hur jobbar vi vidare?

Det finns många möjligheter att jobba vidare och det med digitala verktyg!

Gör en filmaffisch eller bokomslag

Jämför affischerna med omslagen och prata om varför de ser ut som de gör!

Gör en serietidning eller bildbok

Välj en nyckelhändelse som utgångspunkt. Berätta med ett fåtal bilder. Fundera på hur färger och ljus påverkar stämningen i berättelsen.

Skriv och berätta

Välj en händelse och skriv med dina egna ord. Skriv utifrån en annan tid eller som ett tidningsreportage, dikt eller varför inte en sång? Ett sätt att träna på genrepdagagogik.

Skriv en egen historia

Välj ut ett ögonblick ur ditt eget liv. Berätta det i text. Lämna över ditt ögonblick till någon som berättar den med bilder.

Gör en kortfilm

Välj ut en händelse och gör din egen version. En utmaning kan vara att byta tid eller miljö. Vill du inte själv agera skådespelare kan en animerad film vara ett bra och sätt.

Gör en podd

Att jobba enbart med ljudet ger ytterligare dimensioner. Inga bilder eller texter som förstärker innehållet.

Publicering

Om du vill kan du med fördel publicera det du har skapat - på YouTube, Facebook, på en blog eller i någon annan app.

AV-MEDIA
KALMAR LÄNS RESURS FÖR FILM OCH DIGITALT LÄRANDE
www.avmkl.se - 0480 - 615 70 - avmedia@avmkl.se